

Ўзбекистон adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ • Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan • 2004-yil, 19-noyabr • № 46 (3772)

НИЯТ ЙЎЛИДАГИ СОБИТЛИК

Ҳаётда бир-бирига боғлиқ жараёнлар кўп. Айтишнинг, тоғ бағридан ер очиб, ниҳол экомқчи бўлдингиз. Агар кетмонни ерга қаттиқроқ уриб, тошлоқдан ариқ очмасангиз, ҳу олимдан келмаган бўлоқнинг жилдир-жилдир суви сизнинг ўша кафтдекина ерингизга етиб бормади.

Демак, адирдан янги очилган ерда ниҳолларнинг барк уриб ўсиши сизнинг у жойга обихаётнинг риёзат чекиб олиб боришингизга, тўғрироғи мақсад йўлида астойдил чеккан захматингизга, муҳими эса, шу жойни обод қилиш йўлидаги ҳимматингизга боғлиқ!

Бир-бирига боғлиқ бўлган минглаб жараёнлардан бири шу — қалбингиздаги ниyyət, химматга содиқлик! Энди яна бир шундай жараённи кўз олдимизга келтирайлик. Ҳаммамиз ҳар

Ўхув сайловчининг масъулият бурчи нимада?

жihatдан тўқис қонунларга эҳтиёж сезамиз. Биз сайлаган депутатлар шундай қонунлар яратишиники, уларнинг бирортаси ҳам қоғозда қолиб кетмасин. Ҳаётда иш берсин. Ҳамма унга амал қилсин. Натихада турмуш фаровонлашсин, тараққиётга гов бўладиган тўсиқлар олиб ташлансин. Юрт гуллаб-яшнасин!

Ўхув, ҳамма учун зарур бундай қонунларни ким тайёрлайди? Албатта, ҳеч ким осмондан тушиб тайёрлаб бермайди.

Уларни ўзимиз — сиз билан биз сайлаган парламент аъзолари тайёрлашади, муҳокама этишади, қабул қилишади. Демак, ҳаёт раванки, тараққиёт учун сув билан ҳаводай зарур бўлган бундай қонунларни ўзимиз сайлайдиган депутатлар яратар эканлар, бу жараён, аввало, ўзимизга боғлиқ экан-да. Демак, ишни — тоғ бағридаги янги еримизга қўшиннинг ариқидан сув келмаётганига қараб зорланиб ўтиришдан эмас, балки ўзимиз янги ариқ қазишдан бошлашимиз зарур бўлгани каби собиқ депутатларни "номуккамал қонунлар яратишда" айбладан кўра, яхши қонунлар яратишга қодир, юксак савияли депутатларни танлаб сайлашдан бошлашимиз керак.

Давоми иккинчи бетда.

ҚАРИСИ БОР УЙНИНГ ПАРИСИ БОР.

Суратда: Тошкент тумани Ойбек маҳалласида истиқомат қилаётган пиру бадавлат қариялар — Абдумавлон ҳожи Азизов ва Насиба ая фарзандлари даврасида.

Д.АХМАД олган сурат.

СЎЗНИНГ ЛИБОСИ

Донишмандлардан бири "Қалбада акс-садо бермайдиган сўзлар, даъватлар, ҳисси маърузалар, ўринсиз панд-насихатлардан фойда йўқ. Дунё янада мукамал, ҳаёт янада гўзал ва латофатли бўлиши учун илоҳий неъмат бўлмиш СЎЗ ҳамиша умид ва латофат либосини киймоғи керак", деган экан.

Инсон ҳаётида шундай ҳолатлар бўладики, муаммолар чор-атрофини қуршаб олади, ғам-андуҳлар вуҷудини аёвсиз чулғайди. Бундай пайтда бир оғиз ширин сўз ягона илҳом бўлиб жонингга оро қиради. Яхши сўз билан илон инига, қилч қинига қайтади. Тўғри айтилган ва тўғри ифодаланган бир сўз ёхуд

бир ибора туфайли бутун бир халқ, миллат тақдирини эзгуликка, фаровонликка юз бургани ва, аксинча, ноўрин бир сўз, қалтис бир ибора сабаб, тараққиёт гилдираклари тескари айланиб, халқ бошига беадқ кулфатлар ёғилганига тарихда мисоллар кўп.

Сўз усталари, маҳоратли нотиклар, ваъзхону сановчилар, хофизу машоққлар қадим-қадимдан энг оғир дамларда раият ичига кириб, калом илми имкониятларини намойён этганлар. Юртни ёв босганида, зўлимларнинг зулми авжга минганида СЎЗ, ҚЎШИК, ОХАНГ халоскорлик либосини кийиб майдонга чиққан. Одамлар қалбиде умид ва ишонч чирогини ёқа олган.

Инсон қомиллик сари интилар экан, бу йўлда нечоғли юксакликка кўтарилмасин, барибир, кўнгли бир оғиз ширин сўзга, малҳам англиғ самимий бир каломга муҳтож бўлади. Бу дунёда нима кўп — кўнгли яримталар, дили вайронлар кўп. Уларнинг дардини СЎЗ даволайди, ҚЎШИК тўзатади. Ва, бу даво — энг улғу ва энг буюк савобдир. Зеро, ҳазрат Алишер Навоий айтганларидек, "Кимки бир кўнгли бузувнинг хотирин шод айлағай, Очча борким, Каъба вайрон бўлса — обод айлағай".

Яқунланган Рамазон ойида бир нарсага эътибор бердим. Кейинги пайтларда хусусий радиотўқинларда энгил-елли, бачкана, маънавий жиҳатдан қашшоқ кўшиқлар кўпайиб бораётгани бугун кўпчиликка сир эмас. Бу нарса тижорат радиолари ижодкорларидан ташқари ҳаммага тушунарли бўлиб турибди. Бунинг ёнига тўй-хашамларда, концерт дастурларида ўзини санъаткор деб атайдиган, халққа хизмат қилмоқдамиз, дея кўксиларига урадиган бир гуруҳ "қизиқчи"ларнинг куракда турмайдиган беҳаёликларини кўйлик. Афсуски, бу ҳали ҳаммаси эмас. Кейинги пайтларда маза-мастрасиз, мағзи пуч маърузалар ҳам кўпайгандан кўпайиб бормоқда. Тижорат максалларида тайёрланиб, аудиокассетлар орқали халқ ичига ёйилган бу маъруза, панд-насихат, минг марта айтилиб, сийқаси чиқиб кетган маҳзун ривоятларни тинглаган кишининг кўзига бу дунё тор ва қоронғу кўриниб кетади, ҳаётдан кўнгли совийди.

Ана шундай ваъзлардан бирида уқдирилишича, "бу бевафо дунёда ҳамма меҳмон, баски шундай экан, чин дунё сари шойилмоқ зарур, кўнглини бу дунё ташвишлари билан банд этмай, сафар тадоригини кўрмоқ даркор..." Бу даъват шу қадар кучли эхтирос, руҳий таъсир билан айтиладики, уни эшитган деҳқон экинга сув қуйишни, талаба илм олишни, қурвчи иморат деворига гишт теришни дарҳол тўхтатиши ва риклат сафарига отланиши керак.

Муқаддас динимиз маърифатига муғлақо зид бундай даъватларни тарқатаётганлар бу ишлари билан одамларни дину диёнат йўлига бошламоқдамиз, деб уйласалар, қаттиқ янгиладилар. Зеро, мубоқад ҳадисларда бу дунёни деб у дунёни, у дунёни деб, бу дунёни унутмаслик лозимлиги уқдирилади.

Тобора урф бўлиб бораётган "Ақиқа" маросимларидан бирида маърузачи (афтидан у собик биология ўқитувчиси ёки гинеколог ввра бўлса керак) гапни одамнинг пайдо бўлиши тўғрисидаги Чарлз Дарвин таълимотига муносабатдан бошлади, сўнг хомла ва унинг пайдо бўлиши, бу жараённинг ўзига хос хусусиятлари, менопауза ва перименопауза даври, жинсий аъзолар гематомаси, хромосомалар хусусида батафсил тушунтириш берди. Урта мактабда 50 йил ўқитувчилик қилган, кекса муаллимнинг табарруқ ўшига бағишланган амри маърузф маросимида эса маъруза мавзуси дўзах оловидан белгиланди. Уч ўғил, уч қизни тарбиялаб воёга етказган, ҳаммаларини ўқитиб, олий маълумотли қилган ота-она тўғрисида ақалли бир оғиз ҳам гап айтилмади.

Рамазон кунлари яна бир нарсага эътибор бердим, аниқроғи, кўнглини хушнуд этадиган, икки дунё саодатиға эришмоқликни баробар тарғиб этувчи аjoyиб ва гўзал лавҳаларнинг гувоҳи бўдим. Ўттиз кун давомиде Тошкент Ислон университетини қошида ташкил этилган "Зиё" студияси ижодкорлари ўзига хос нуктадонлик ва салоҳият билан қалбларимизни динимизнинг ҳаётбахш нурулари билан ёритиб турди-лар. Кунданлик турмушимиздан олинган кичик-кичик лавҳалар, таъсирчан воқеалар орқали ҳидоят йўли нимаю, жаҳолат, разолат йўли нима эканлиғи бениҳоя самимий тарзда кўрсатиб берилди. Сўзлар тиник, ифода — равшан, хулосалар — мантиқли бўлди. Кўндан-кўп диний ва дунёвий ибораларнинг асли маъноларига оид билимларимиз янада мустаҳкамланди. Улуғ аждодларимизнинг бизга етиб келган маънавий мерослари тўғрисидаги тасавуруларимиз кенгайди, улар ҳаёти ва ишда, ибратли амаллариға бўлган қизиқчимиз ортди.

"Зиё" студиясининг Рамазон ойи кўрсатуварларида СЎЗ айтиш маъсулияти, маънавий-ахлоқий тарғиботнинг бугунги самарали намуналари ўз ифодасини топди. Энг муҳими, кўпчилигимизға бевосита тааллуқли бўлган айрим нуқсонлар, тарбия борасидаги бефарқчилигимиз, безътиборчилигимиз оқибатида юзага келиши мумкин бўлган нохушлиқлар кўнглиға ботмайдиган бир тарзда самимий баён қилинди. Бу кўрсатуварлардан англашиладиган хулосалар кўпчилик тингловчилар қалбиде нақш боғлади десам, муболага бўлмас. Гап энди улардан нечоғли фойдалана олишимизда қолди, холос.

МАДАНИЯТЛАР КЎПРИГИ

турли намуналари тақдим этилгани таъкидланди. Хусусан, «Жаҳон адабиёти» журналининг шу кунгача нашрдан чиққан саксон етти сони ўқувчилар қўлиға бориб тегди. Бу жуда муҳим маънавий бойликдир. Айни пайтда журнал жамоаси «Жаҳон адабиёти кутубхонаси» сериясини ташкил этиш харақатида.

Ўзбек адабиётининг жаҳон тилларига қилинаётган таржималар ҳақида ҳам илқ галлар айтилди. Жумладан, Саудия Арабистониде нашр этилган «Навофиз» журналининг бир сони ўзбек адабиёти намуналарига бағишланган. Таржимон Фарҳод Ҳамроев Одил Ёқубовнинг «Кайдасан, Морик» асарини рус тилиға таржима қилиб, Москвадаги «Дружба народов» журналича топширди.

нишади. Масалан, Ойбек ижодидан, Бобораҳим Машраб газалларидан айрим намуналар, Саид Аҳмаднинг «От билан сўхбат» ҳикояси инглиз тилиға ўғирилди.

Интернетда ўзбек адабиётига бағишланган веб-сайт очилди. Ундан Фафур Ғулмоннинг «Менин ўргиниға болам» (Э.Ғулнор таржимаси), Саид Аҳмаднинг «Сароб» (К.Сабо таржимаси), Абдулла Орипов, Эркин Воҳидов, Муҳаммад Алининг шеърлари (И.Сиртаутас таржималари) урин олган.

Йигилишда сўзға чиққан таниқли адиб ва таржимашунослар Омон Мухтор, Мирпўлат Мирзо, Сувои Мели, Зухриддин Исомиддин, Амир Файзуллаев, Фарҳод Ҳамроев ва бошқа-

Бугунги томошабинға бирор асарни маъкул қилдира олиш, уни театрга жалб этиш осон эмас. Давр ўзгарган, қарашлар ўзгача, томошабин талаби ўсган. Шунға қарамай, ҳозир кўпгина театрларнинг фаолиятида жонланмиш сезилаётир, аксарият спектаклларда зал тўла томошабин. Ана шундай санъат даргоҳла-

КАТТА ТЕАТРИНГ КАТТА ОДИМЛАРИ

ри орасида Алишер Навоий номидаги давлат академик катта театрининг ўрни алоҳида. Жамоа бугун бемалол ўзининг ҳақиқий муҳлисларига эғалиғи, ҳатто чет элларда ҳам обрў-эътибор қозонаётгани билан мақтанса арзийди. Айниқса, мустақиллик йилларида театрининг томошабин билан алоқаси мустаҳкамланди, жаҳоннинг етуқ санъаткорлари билан ижодий алоқалар йўлга қўйилди. Шу ўринда П.Панелли, У.Фогел, П.Лонго, С.Сальвато, Г.Беркут, В.Сиваков, Е.Образцова, З.Соткилава каби опера ва балетнинг йирик намояндалари билан ҳамкорликда намойиш этилган спектаклларни эслаш кифоя.

Давоми иккинчи бетда.

ГазетанинГ Сайти Бўлса...

Талабаларнинг давр билан ҳамнафас бўлиб яшашларида ОАВнинг ўрни беқийс. Дунё адабиёти ва санъатидаги ижодий жараёнлардан бохабар бўлиш бизнинг зарурий эҳтиёжimiz хисобланади.

Аммо, «Дунёдаги энг камбағал халқ — талабалардир» деганларидек, ҳамма газеталарға обуна бўлиш ёхуд уларни сотиб олишға қурбимиз етмайди. Шу боис газеталарнинг интернет сайтидан фойдаланиб туриш. Бу орқали маълум бир газетанинГ сайтиға кириб, нафақат янги, балки ўтган сонларини ҳам кўздан кеңиришимиз, керакли маълумотларни олишимиз мумкин. Бу албатта, талаба учун жуда кўп қулайликлар яратади.

Аммо, неғадир сеvimли газетамиз хисобланган «Ўзбекистон адабиёти ва санъати»нинг интернет орқали мутолаа қилишимиз учун бундай имконият йўқ.

Чунки, ушбу газетанинГ интернет сайти ҳали яратилмаган. Республика миқёсида ва ёзувчи-шоирлар орасида катта обрўға эға бўлган бу газетанинГ интернет сайтини ҳамда электрон почта манзилини яратиш вақти келмадимикан?

Биз сеvimли газетамизни ўқишда ҳам бу имкониятларининГ бўлишини жуда-жуда хоҳлардик.

Ситора ТОЖИДИНОВА, талаба

«Ўзбектелефилм» янгиликлари

Студияда тасвирға туширилган янги ҳужжатли филм юртимизда каратэ спортининГ ривожланиши, унинг жаҳонға машҳур вакиллари ва бугунги тараққиёти ҳақида ҳикоя қилади.

Хусусан, жаҳон чемпионатлари, Осиё ўйинлари ва бошқа нуфузли мусобақаларда юртимиз шухратига шухрат қўшиб келаятган «Ўзбекистон миллий каратэ федерацияси» аъзолари шу кунға қадар 40дан ортиқ халқаро мусобақаларда иштирок этиб, юзлаб совринларни, олтин ва бронза медалларини кўлга киритганиёқ бундан далолат бериб турибди.

Сценарий муаллифи Шойим Бўтаев. Режиссёр Темура Аҳмадхўжаев. Тасвирларни Зоир Ҳамидов суратта олган.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

«Ўзбекистон адабиёти ва санъати»ға 2005 йил учун обуна давом этмоқда. Обуна баҳоси сиз кутганинГиздан анча арзон. Нашр кўрсаткичимиз — 222 Мамлакатимизнинг барча шаҳар, туман ва қишлоқларидаги алоқа бўлимлари ҳамда матбуот тарқатиш муассасаларида сизни кутиб туришибди. Обуна чекланмаган.

Бу дунёда бахтли одамлар кўп. Газетамизға вақтида обуна бўлганлар ҳам шу тоифаға қиради.

Мазкур студияда мультипликацион филмлар ҳам яратилаётгани қувонарлидир. Яқинда Ўзбекистон халқ шоири Анвар Обиджон сценарийи асосида кинорежиссёр Абдурашид Хўжаев тасвирға туширган «Широқ» мултифилми томошабинлар томонидан илқ кутиб олинган эди. Шу кунларда эса киночилар энг замонавий компьютер техника воситалари билан «Турон ботир» номли мултифилм устида қизгин иш олиб бормоқдалар. Филм сценарийи шоир Усмон Қўчқор қаламиға мансуб. Асар асосан ёш ижодкорлар томонидан яратилмоқда.

Боши биринчи бетда.
 Бугун ижтимоий-сиёсий ҳаётимизда айни шундай жараёнлар кечаётган. Олий Мажлисиз, икки палатали парламенти бўладиган сайловда бизнинг номига эмас, энг фаол сайловчи сифатида катнашимиз бу жараёнда ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Бу ҳақиқатни барча сайловчилар ҳам бирдек тушунадиларми? Ҳа, овозлари беҳуда кетмаслиги учун кураша оладиларми?

дан тортиб, кечагина янги фиркага ўтиб олган ва кўкрагига уриб ўзини ҳаммадан фидойи қўрсатиб юрган ёш йигитча дейсизми, ёхуд эндигина институтни битириб келиб тоғога акалари кўмағида туман ҳокими ўринбосарлигини эгаллаш шовов дейсизми, хуллас хар тоифадан бор. Айрим номзодларнинг депутат бўлиш йўлида эур бериб уринишлари, зир югуришлари, ўзини халитдан ҳаммаёқни қўйиб қилгандай қилиб тутишларини кўрсангиз эди... Бундай шововларнинг баъзилари ўз тарафқашларини эргаштириб, қишлоққа, шаҳарга, сойма-сой кечиб, хай-хай демасанг ўзини энг эур хотамтойи қилиб кўрсатаётганини эшитганда

да аҳамият берилмайдиган жиҳатларни аниқ-лўнда қилиб сўзлаб берди. Сўнг эса, мен буларни айтмасам, бу номзоднинг ўзи ким у ни маъни ҳам қўйилмади, депутат бўлиб сайланганда бизга нима иш қилиб беради, деган саволлар туғилмаслиги учун дастури билан таништирдим, деди. Энди эса менинг мана бу гапимга алоҳида эътибор берсангизлар: агар сайловчилардан кимда-ким мабодо менга овоз бермоқчи бўлса, улардан илтимосим шу бўлади: мен аввалдан ҳам билардим, кечаги ва бугунги учрашуларда ҳам икром бўлаёпманки, номзодлар орасида депутат бўлишга ҳар жиҳатдан муносиб, бундай улуг номга бизга қараганда

Юртбошимиз табиат муҳофазаси ҳақида фикр юрита туриб, «Экология ҳозирги замоннинг кенг микёсидаги кескин ижтимоий муаммоларидан биридир, уни ҳал этиш барча халқларнинг манфаатларига мос бўлиб, цивилизациянинг ҳозирги кунга ва келажакда кўп жиҳатдан ана шу муаммонинг ҳал қилинишига боғлиқдир», деб таъкидлаган эди. Дарҳақиқат, бирор ишни бошлашдан олдин, унинг оқибати ҳақида ўйлаб қўриш, келтирадиган фойдасидан кўра зарари ортб кетмаслигига йўл қўймаслик, бугунги куннинг муҳим талаби. Уттан асрда айнан шу талаб бўзилди. Натижада эса, янги асрга бий тай экологик муаммолар мерос бўлиб ўтди.

Озон қатламнинг емилрилиши, дунё микёсида ҳароратнинг +0,5-1 даражага кўтарилганлиги ҳамда бунинг оқибатида иқлимнинг ўзгариб бораётганлиги, суғориш тизимларидан нотўғри фойдаланиш оқибатида сув билан боғлиқ муаммоларнинг юзага келаётганлиги ва ҳоказолар шулар жумласидандир. Кечаги кун одамларнинг, «Биз табиатдан эҳсон қилиб ўтирмаймиз, керак бўлса уни ўзимизга бўйсундирамиз», деган даъво билан иш тутиши оқибатида, бугунги авлод экологик муаммолар билан юзма-юз қолди. Дунё экологик муаммолар ҳақида бонг урмоқда... Бундай муаммолар юртимизда ҳам бир талай. Орол денгизининг куриб бораётганлиги, турли заводлар фаолияти туфайли атмосферанинг ва атроф муҳитнинг заҳарланаётганлиги ҳеч кимга сир эмас...

ҲАВО МУСАФФО БЎЛСА...

либ қолган ва кул таркибида 13 фоиздан 16 фоизгача радиоактив моддалар мавжуд. Унинг айтишича, ҳозирча ташвишлинишга ҳожат йўқ, чунки, ушбу чиқинди жиддий экологик муаммоларни келтириб чиқармайди. Шунга қарамай, қорхона раҳбарияти чиқиндиларни илкон қадар камайтириш устида амаллий ишлар олиб бормоқда. «Экос-

тун насалиги... ИЭС мазут, кўмир ва табиий газ ёқилғилари билан ишлашга мослашган. Унда еттига энгроблок бўлиб, соатига 900-1000 мегаватт электр энергияси ишлаб чиқарилади. Асосан киш фақлида кўмир ёқилғиси билан ишлайди. ИЭС директори Абдулла Юнусовнинг таъкидлашича, айнан шу вақтда маҳаллий аҳоли ҳаво-

нинг ифлосланаётганлигидан шикоят қилар экан. Боз устига қорхона муриларидан чиқаётган қоп-қора тутиллар қучли шамол эсмаган кунлари Қамчиқ довонидан ўтган хушманзара катта йўлу тод драсини ҳам губорга буркаб ётади. Буни ҳамроҳлик қилган, Тошкент вилояти табиати муҳофазаси қилиш қўмитаси вакили Иван Кулбақийнинг эътирофи эътишана, ИЭС муриларидан зарарсизлантириш бугуннинг долзарб муаммо-

химоя қилиш муҳандиси ўринбосари Мақсудали Маматов зарур маълумотларни берди. Бу ерда асосан бир муаммо — чиқинди муаммоси кўндаланг экан. Завод фаолияти давомида 60 миллион тонна чиқинди йилгили қолган. Унинг таркибида фосфоритсиз, фосфорит ва бошқа кимёвий моддалар мавжуд. Мақсудали Маматовнинг айтишича, ушбу чиқинди уюмлари ер ости сувларига салбий таъсир этиши мумкин. Шу боис хотиржалликка берилиб бўлмайди...

Ер қурсанинг учдан икки қисмини сувдан, қолган бир қисми куруқликдан иборат. Саёримиздаги мавжуд сувнинг 96,5 фоиздан ортиқрогини ичиш учун яроқсиз бўлган денгиз сувлари ташкил этса, ичимлик сувлари ҳаммаси бўлиб 3,5 фоиз, холос. Унинг ҳам 1,75 фоизи музликлардан иборат. Салкам 2 фоиз сувгина ичишга яроқли. Шундай экан, ичимлик сувни нийҳатда эҳтиёт қилишимиз шарт.

Абдулҳамид МУХТОРОВ

НИЯТ ЙЎЛИДАГИ СОБИТЛИК

ўз юрти ва халқини сева олиши, ватанпарварлик даражасига ҳам боғлиқ. Ҳўш, биз шундай одамларни сайлаш имкониятимиздан нечоғлиқ фойдаланамиз? Хар жиҳатдан депутатликка аризли одамларни ўнлаб даъвогарлар орасидан танлаб олишда адасишми? Бунинг учун, аввало, ўзимизнинг савиямиз, катъиятимиз етарлими? Бугун мана шу ҳақда ҳам ўйлаб кўрадиган фурсат келди.

Ҳўш сайловчиларнинг масъулият бурчи нимада?

эса таажжубдан ёқа ушлашнинг турган гап. Ҳаммаёқни олқиш тутди. Кўзларимдан ёш чиқиб кетди. Ёшгина, ҳуссаси кичкина бу жувонинг шу қадар билимли экани, янги давр моҳиятини чуқур илғаб олгани, янги технологияларни жорий этишга қўйиб ташаббуслари қўпчилиги қойил қолдирган бўлса-да, ўзбек аёлига хос юксак дид ва фаросат билан эл ҳурматини қозонган бошқа бир номзоднинг депутат бўлишга ўзидан кўра муносиброқ эканини эътироф этиши ҳаммага қўйил қолдириди.

маънавий ҳақ-ҳуқуқи кўпроқ бўлган, элимиз ва халқимиз севадиган киши ҳам ўтирибдирлар. У кишининг дастурини менинг ҳам дастури десам бўлади. Халққа ва Ватанга, мамлакатга биздан кўра кўпроқ фойда етказишига ҳам ишончим қомил. Шу боис мен барча овозларни шу номзод учун беришга сизларни даъват этаман. Уз номзодимни эса сайлов олдидан расман қайтиб оламан, деди.

Ҳаммаёқни олқиш тутди. Кўзларимдан ёш чиқиб кетди. Ёшгина, ҳуссаси кичкина бу жувонинг шу қадар билимли экани, янги давр моҳиятини чуқур илғаб олгани, янги технологияларни жорий этишга қўйиб ташаббуслари қўпчилиги қойил қолдирган бўлса-да, ўзбек аёлига хос юксак дид ва фаросат билан эл ҳурматини қозонган бошқа бир номзоднинг депутат бўлишга ўзидан кўра муносиброқ эканини эътироф этиши ҳаммага қўйил қолдириди.

Номзодлар даврасининг тўрида шу аёл билан ёшма-ён ўтирган иккинчи аёл эса, афсоқси, унинг татоман текариси эди. У ҳаммаининг энсасини қотириб узундан узун шөёрлар ўқиб, қайси вилоятдан қайси туманга келин бўлиб тушгани, гоҳида ижод билан ҳам шуғулланишию халқ таълими бўлимида услубчи бўлиб ишлаётганини қайта-қайта айтди, энди бир аёл сифатида депутат бўлиб олса, аянам эур ишлар қилишга қодирлигини эринмасдан сўзларди.

Хар олда, бу — номзодлар билан расмий учрашув эди. Биров унга ҳой, тўхтагин, сал-пал у ёқ-бёқка қара, дея олмади. У эса кўзини лўқ қилиб, ўзидан аввал сўзга чиққан номзоднинг йўлини маъқуламастлигини билдириди. Қайтанга, бир аёл кишини сайласанглар, адалотли йўл тутган бўласизлар, деди. Дедигина эмас — ҳам қўмақ сўрагандай, ҳам талаб қилгандай бўлди... Унинг сўзларига ҳеч ким қарсақ ҳам чалмади, савол ҳам бермади.

Ушбу учрашув манда оғир таассурот қолди. Кейин эшитишимча, уша аёл сайлов жараёнларининг охирига шу таҳлият ол сура-сура қўлиб кетибди. Депутатликка сайланган эбили эса шундай кимсалар билан бир жойдан номзоди кўрсатишганига анча ўсал бўлиб юрди. Демократия дегани яхши-куя, бироқ қисқа вақт бўлса ҳам шундай тўпори одамлар билан бошингни бир қозонга солиб қўйганларга қойил эмасман-да, деб ўксиганди у.

Бу галги сайлов жараёнларида ҳам шундай ҳоллар бўлиши мумкин, демократи эмасман. Орасдан ўтган давр ичида номзооди кўрсатилётган одамларнинг савияси ҳам, депутатлик моҳияти борасидаги тушуналири ҳам ўсди. Сайланадиган халқ вакиллари зиммасидаги масъулият, эл-юрт, Ватан ва мамлакат истиқболи олдидидаги бурч тўғриси тўхис шаклланди, дейишимиз мумкин.

Ҳўш, сайловчиларнинг-чи? Уларнинг савиялари нечоғлиқ осиди? Улар ўзларининг хоҳиш-истаклари, мукаммал қонунлар яратилиши ва ҳаётга татбиқ этилишидан манфаатдорлигини, бу йўлдаги эътиқодда собитликни қай даражада намоён этадиларми? Буни икки палатали парламенти қўйлаш туфайли ишчиларнинг маълумаси, иш унуми ва даромадини ошириш йўлларини, мабодо депутат бўлиб сайланса, қонунларни ишлаб чиқиш ва тақомиллаштиришда биринчи навбат-

Боши биринчи бетда.

Сўнгги йилларда театрд ўзбек ва жаҳон композиторларининг бир неча опера ва балет асарлари сахналаштирилди. Жумладан, М.Бафоевнинг «Умар Хайём», «Ал-Фарғоний» каби янги опера асарлари қаторида, Г.Мушелнинг «Қадимки Афросиёб афсонаси» балети, М.Ашрафийнинг «Дилораб», С.Юдақовнинг «Майсаранинг иши», И.Ақбаровнинг «Сўд элининг қопли» Масканнинг «Қишлоқ шаъни», Россиянинг «Севилья сартароси» опералари янги талқинда мухлисларга тақдим этилди.

Бирин-кетин «Лайли ва Мажнун», «Гулсара», «Фарҳод ва Ширин» спектакллари сахна юзини кўрди. Кейинчалик «Халима», «Уртоқлар», «Бўрон», «Улғабек» каби мусиқали ва опера спектакллари, «Гуландом» ва «Оқбилал» балетлари сахналаштирилди. Бу вақтга қелиб, жамоа Москва консерваторияси қошидаги ўзбек студиясини битириб қайтган ёшлар ҳисобига мустахкамланди.

1939 йилдан эса театр Ўзбекистон опера ва балет театри деб юритила бошлади. Театр репертуари кенгайиб, ундан рус, Фарбий Европа

аталган. Жамоага бадий раҳбар этиб машҳур санъаткор Муҳиддин Қорӣёқубов тайинланди. Уша йиллари театрд Тамараканон, Халима Носирова, Зухур Қўбулов, Бобораҳим Мирзаев, Нурхон Йўлдошқўжаева, Пулатхон Раҳимов, Лутфиқоним Саримсоқова, Уста Олим Қомиллов, Мукаррам Турғунбоева, Розия Каримова, Гаҳвар Раҳимова, Мухтор Ашрафий, Толибжон Содиков, Тўхтасин Жалилов каби кейинчалик ўзбек миллий санъати фаҳрига айланган актёрлар, рақс усталари, композитор ва бастакорлар фаолият кўрсатдилар.

Бирин-кетин «Лайли ва Мажнун», «Гулсара», «Фарҳод ва Ширин» спектакллари сахна юзини кўрди. Кейинчалик «Халима», «Уртоқлар», «Бўрон», «Улғабек» каби мусиқали ва опера спектакллари, «Гуландом» ва «Оқбилал» балетлари сахналаштирилди. Бу вақтга қелиб, жамоа Москва консерваторияси қошидаги ўзбек студиясини битириб қайтган ёшлар ҳисобига мустахкамланди.

Г. ФАЙЗИЕВА

«San'at» журнали жамоаси рамозон ҳайити арафасида Хлебуйшича номидаги 22-мехрибонлик уйда тадбир ўтказди. «San'at» журнали дўстлари билан учрашув» деб номланган ушбу тадбир унда иштирок этганлар учун чинакам байрамга айланди.

БОЛАЛАР БАЙРАМИ

Рассом Ваҳоб Зиёев, кулпол-рассом Ашур Мухаммад Мамасолиёв асарлари кўргазмасини томоша қилиш, улар билан мулоқотда бўлиш болаларнинг қувончига қувонч қўшди. Таниқли шoir Мирфўллат Мирзо ўз шөёрларини ўқиди, санъатшунос Бинафша Назар «Санъат амаллари луғати» китобини тақдим этиб, санъат мўҳизларидан сўзлаб берди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гулбаҳор Сулаймонова болаларни ўз қўшиқлари билан хушнуд этди.

Журналлари варақлаётганда болаларнинг беғубор чехраларидаги чексиз хайратни кўрган журнал жамоаси «San'at»нинг 22 сондан иборат тўпламини республикадаги бошқа мехрибонлик уйларига ҳам бепул совға қилишга аҳд қилишиди.

Мурод АБДУЛЛАЕВ

Нилуфар ЖўРАЕВА
 Суратда: тадбирдан лавҳа

БАРЧАМИЗ МАСЪУЛИМИЗ

Бектемир туманида шу йил-Январ савриб ушбу сайлик борилган ёнгинага қарши текширув-назорат ишлари жараёнида ушбу офатга қарши бажарилган лозим бўлган тадбирларни бажармаганликлари ҳамда ёнгинага қарши қониданлари бузганликлари учун 118 нафар мансабдор шахс ва фуқаролардан давлат хисобига жами 770 миңг 540 сўмлик жарима ундирилди.

Бундан ташқари, маҳалла, жамоат жойларида ёнгинанинг олдини олиш бўйича тарғибот-ташвиқот ишлари амалга оширилмоқда. Инспекторларимиз томонидан туман ҳудудидидаги қорхоналар, ўкув юрталари ва аҳоли зич жойлашган маззеларда, маҳаллаларда илшич-хизматчилар ҳамда аҳоли билан юзма-юз суҳбатлар ҳам таш-

кил этилмоқда. Шу билан бирга, маҳаллаларимизда ёнгина хавфсизлиги бўйича тарғибот бурчаклари ташкил этилган. Шунингдек, туманимиз хонадонларига кириб борган кабел телевидениенинг кўрсатувларида «Ёнгинага қарши биргалликда қуршайлик» шiori остида реклама роликлари намоийш этилмоқда. Айниқса, туманимиз ҳудудидида «Қўйлик» улғуржи, дехқон, кийим-кечак бозорларида радиозийтириш ускуналари воситасида тилсиз ёнгина олдини олиш бўйича олиб борилаётган тушунириш ишлари катта самара бермоқда.

Бизнинг мақсадимиз халқимизни ёнгина балосидан ақраш, фуқароларни кўнгилсиз ҳодисалардан огоҳ этиб, уларнинг хавфсизлигини таъминлашдир.

О.ХўЖАЕВ,
 Бектемир туман ИИБ ЁХБ бошлиғи

КўНГИЛ ҲИСОБОТИ

«Мехр-муруват йили» ҳам охирида бормоқда. Хар бир куннинг, хар бир фаслнинг ўз хусусияти, ўз фазилати бўлганидек, 2004 йил ҳам хар бир кишининг умр дафтарига муҳрланиб қолмаган вазеълар билан кечди. Уларнинг қадри, аҳамияти ҳозир унчалик сезилмаслиги мумкин. Аммо вақт ўтгани сари билинаверади.

Корхоналар, ташкилотларда, одатда, йил давомида бажарилган ишлар юзасидан ҳисобот тайёрланади. Дехқонлар, боғбонлар, чорвадорлар йил натижаларини сарҳисоб қилиб, келгусига режалар тузишади.

Аммо хар бир одам ҳам, у ким бўлишидан қатъи назар, ўқувчи-ми, талабами, бадавлат пулдорми ўтган йилини худди қорхона, ташкилот, муассаса сингари ҳисоб-китоб қиладими? Йил якунланаётган кезларда шу ташвишда бош қотирадим? Шундай савол қўйилса унга аниқ жаовоб қайтариш қийин. Чунки, ақсарий одамлар бу муаммо хусусида ўйлаб ҳам кўрмайди. Қолаверса, ҳеч бир киши завод, фабрикада бўлгани режалар қатъий режа асосида иш олиб бормайди.

Одамлар, одатда, сенжаланини эмас, ҳаёлида бўлмаган ишларни кўпроқ бажаради. Шундай қилишни шайроит тақозо қилади. Киши ўзига боғлиқ бўлмаган ҳолда турли муаммоларга дуч келади. Қўтилмаганда пайдо бўлган тўсқинлар билан ҳисоблашишга мажбур бўлади. Шунинг учун талайгина режалар амалга ошмай қолади.

Корхоналар фаолияти ишлаб чиқарган маҳсулотни, даромад-бу-ромади билан белгиладани. Шу асосда зарур хулосалар чиқарилади. Келгуси режалар тузилади. Одамлар ҳам ўз фаолиятига баҳо берганда бошқаларни андоза қилиб олади. Узини кимгадир қиёслаб, шукур қилади, кимгадир солиштириб, фикр юритади. Бундан баъзан кўнгли тўлмади, баъзан таассуф қилади.

Қани энди, туманимизнинг хар бир фуқароси «Мехр-муруват йили»ни сарҳисоб қилиш баҳонасида «Кимга яхшилик қилди-му кимни ранжитдим? Кимга меҳр-муруват кўрсатдим кимга қаҳринми сочдим?» деб ўзини тафтиш қилишга оdatланса! Бундай оdat таомилга айланса эди, ҳаммани азоблайдиган талайгина муаммолар ўз-ўзидан барҳам топар эди. Чунки турмушимиздаги ташвишлар осмондан ёғилмайди ёки ердан ўт-улан сингари кўқариб чиқмайди. Ҳаётимиздаги барча муаммолар бир-биримиз туфайли келиб чиқади. Ҳатти-ҳаракатимизни чуқур ўйлаб кўрмаганимиздан, худбинчилигимиздан пайдо бўлади. Худбинчилигимизни қанчалик жиловласак, бошқаларга шунчалик меҳр-муруват кўрсатган бўламиз. Чунки меҳр-муруват қиларларда уст-боши олиб бериш, қўлга пул туққишидан иборат эмас. Ҳаётимиздаги асосий талаби ҳисобланади. Ана шу ҳақиқатни унутмаслик, уни кўнглига хо этиб, хар доим унга амал қилиш хар кишининг ҳаётини, бутун умрини бебайди.

Корхоналар фаолияти ишлаб чиқарган маҳсулотни, даромад-бу-ромади билан белгиладани. Шу асосда зарур хулосалар чиқарилади. Келгуси режалар тузилади. Одамлар ҳам ўз фаолиятига баҳо берганда бошқаларни андоза қилиб олади. Узини кимгадир қиёслаб, шукур қилади, кимгадир солиштириб, фикр юритади. Бундан баъзан кўнгли тўлмади, баъзан таассуф қилади.

Қани энди, туманимизнинг хар бир фуқароси «Мехр-муруват йили»ни сарҳисоб қилиш баҳонасида «Кимга яхшилик қилди-му кимни ранжитдим? Кимга меҳр-муруват кўрсатдим кимга қаҳринми сочдим?» деб ўзини тафтиш қилишга оdatланса! Бундай оdat таомилга айланса эди, ҳаммани азоблайдиган талайгина муаммолар ўз-ўзидан барҳам топар эди. Чунки турмушимиздаги ташвишлар осмондан ёғилмайди ёки ердан ўт-улан сингари кўқариб чиқмайди. Ҳаётимиздаги барча муаммолар бир-биримиз туфайли келиб чиқади. Ҳатти-ҳаракатимизни чуқур ўйлаб кўрмаганимиздан, худбинчилигимиздан пайдо бўлади. Худбинчилигимизни қанчалик жиловласак, бошқаларга шунчалик меҳр-муруват кўрсатган бўламиз. Чунки меҳр-муруват қиларларда уст-боши олиб бериш, қўлга пул туққишидан иборат эмас. Ҳаётимиздаги асосий талаби ҳисобланади. Ана шу ҳақиқатни унутмаслик, уни кўнглига хо этиб, хар доим унга амал қилиш хар кишининг ҳаётини, бутун умрини бебайди.

Анвар АБДУЛЛАЕВ

Мухтарама УЛУФ

МУХАББАТ НИГОХИНИ ТУЙИБ УХЛАДИМ...

КУЗ

Бу йил яна бошқача
Кўнглимдани титроқлар.
Алдагани мени куз
Уйнар сочиб япроқлар.
Қароғимга смиривиб
Кечаларнинг сиеҳин,
Туманларни сидириб,
Нурга чопса нигоҳим!
Билмасликка олсам гар
Шивирлашсин хазонлар,
Кўзларимга тик келиб:
— Куз — куз, — дейди мезонлар.

УМР

Кўз юмиб очгунча...
Дилу жон истаги фароғат,
Тариқча химматим — овоза.
Чин ҳождаталабаб мехримнинг
Остона, равоқи кў-ўй баланд...
Кўз юмиб очгунча...
Жисмига нафсимнинг амри — шох
Ва пой-патак ҳис — вазири.
Бўйимда таранглар илинжнинг
Кўриниш, кўринмас занжирини...
Кўз юмиб очгунча...
Бугунлар кўзига мўлтираб
Соврилар фаслар чанг, хасдек.
Хаваслар этакдан тортиқлаб
Қабрга ҳам гўё бермасдек...

СОҒИНЧ

Кўнгли, сен излаган малҳам
табиблардан топилайдир,
Кезиб оламини сўр — шоху
ғариблардан топилайдир.
Тиларсан, чарх урарсан,
излаурсан, ул муроди дил —
Сўзи оламини титратган
адиблардан топилайдир.

Қ. Э.га.

Курбон акани яхши билмаман.
Кўнглим дўстларим ҳам дегарли шу
фикрда. Билганим, кўришганим
«Дарсингни қилдингми?» деб
сўрайди. Бу унинг «бола-качанг тинч-
ми, ишларинг ахшими, кечаги иш-
ларинг битдими», дегани. Хайрла-
шаётим ҳам, бўпти яхши бор, соғу
саломат бўл, демайди. «Дарсингни
кил!» дейди. Яна у киши ҳақида
билганим, бировдан ёки унинг қил-
ган хайрли ишидан хурсанд бўлиб
кетса, «Богинга булбул!» деб хай-
қираши...

Курбон ака билан бирга Фарғо-
нага борадиган бўлиб қолдик. Ма-
шинага ўтиргач, мезбон сифатида,
фалон-фалон жойларда бўламан,
фалон-фалон акаларни кўраман,
дея унга гапирар кетдим. Водийнинг
энг зўр жойларига олиб бориб,
огзини бир очириб қўяди.
— Сен ўзинг Қашқадарёда
булганмисан? — сўради ака.
— Бормаганман.
— Сени ўзим олиб бораман,
— Курбон ака завақ-шаваққа тўлиб
сўзлашга киришди. — Қашқадарё-
жонимда менинг кишлоғим бор.
Кишлоқжонимда эса қайрағочим
бор — отажоним эккан! Тепалик-
да, кишлоқ кўрмасдан бурун у
кўзга ташланади. Мени кўриши
билан япроқларини ҳилпиратиб,
«келяпти-келяпти» дегандай бўлиб
туради. Шундай бориб қучқайла-
ман, «Омонисан, отам эккан қай-
рағоч» деб ўтаман! У ҳам шохлар-
ни, новдалари билан мени кўнган-
дай, елкамга қоққандай, япроқла-
ри билан юзларини сийпалаган-
дай бўлади! Ох, менинг қайрағоч-
жоним! Богинга булбул!

Билсанми, отам оламдан ўтган
йили таътилга борсам, қайрағоч
қуриб қолди! Шохларида — ти-
риклигидан нишона йўқ! Йилгадим!
Тўлиб-тўлиб йилгадим — отам
ўлганда ҳам бунчалик йилмаган-
дай! Укам юпатади, отам юпатади,
ўртоқларим юпатади...
Остини қовлаб, бир ой сўз куй-
дим! Япроқларига тикилиб бир

Бу нур, жилва ниқобу соядиқрим,
асли ул толе
Бруғ олам тавоф этган
шарифлардан топилайдир.
Агарчи ахтарарсан тонгда дур
ётган чаманлардан,
Малоҳат — ул, камолот — ул,
латифлардан топилайдир.
Анинг кўйида девона дилингда
икки оламда
Ҳабиби яққа сарвар — Ул,
ҳабиблардан топилайди.

МАРҒИПОН ЁДИ

Тушимда онамни кўрдим, тонггача
Мухаббат нигоҳин туйиб ухладим.
Кўнгли бора-бора кўмсайвераркан
Сўзлардан ҳам кўпроқ кўзлар суҳбатини.
Билмадим, қай куни эшик ёнди дил
Овознинг белибос ибратларига.
Кўнгли бораркан кўнгли тобора
Осуда гурунлар ҳикматларига.
Кутганинг бошқа-ю... ҳазор ташаккур —
Жилмайиб ҳол сўраб тўхтаганларга.
Боғлаиб бораркан кўнгли тобора
Атойи Худо — чин йўқлаганларга.

Бағримда — соғиниб ибтидоларни
Довондан водийга учатган най...
Кўнгли бора-бора ўхшаб қоларкан
Ипақдан тўқилган шойиларга-ей...

ХАЙРПАШУВ

Ўзбекчилик, омон бўл, раҳмат,
Биздан ортиқ қийналдинг-ей, сен.
Тўй бергандай ўртага тушиб
Йўқ либосга ёқа бўлдинг, енг.
Жовдирдиннинг икки тарафга:
У ён, бу ён — кўзлари қаро.
Умидларинг улаб эшилдинг
Чирт узилган ришталар аро.
...Келгандик-да бир сабаб билан...
Қорлар боссин энди пойимиз.
Менга бундоқ қарама, ахир —
Аралаш сўт берган доямиз.

Саид АНВАР

ОТА ЭККАН ДАРАХТ

нини босолмасди. Қуриган, син-
ган даракларни кўрса, чиройли
қилиб, ара билан гўла қилиб ке-
сарди, кишлоққа олиб келиб, уйма-
уй юриб тарқатарди. Одамлар
унинг бу феълини кўриб «Девона-
рок-да», деб қўйишарди. Лекин
отам бунга асло эътибор қилмас-
ди. Охириг еттига гўла тарқатил-
май қилиб кетди. Етти донга. Биз
етти фарзанд эдик: уч ўғил, тўрт
қиз. Отам тўсатдан қаза қилди.
Кишлоққа газ келди — ёқилмай
қилиб кетди. Отамнинг қўли тек-
кан гуллар!
Кишлоққа боришимни эшитиш-
ганч, укаларим ана шу гўлаларни ом-
бордан олиб чиқиб, отам эккан қай-
рағоч остига териб қўйишди. Улар-
га ўтираман. Дадамизда отам эккан
қайрағоч, япроқлари қўшиқ айтиди.
Бу йил баҳорда борсам, қайра-
ғочнинг остидан янги ниҳоллар
ўсиб чиқибди! Етти донга! Биттаси-
ни сенга бераман — отам эккан
қайрағоч Фарғонада ҳам кўкарсин!

Омон МУХТОР

ОФТОБ БИЛАН БУЛАТ ТУЙИНИ

ЎЗГАРИШ

Буюк бир инсонлар
жабборга жонин
Берганча, қарамай ёз билан қишга —
Улчаб-ўлчамасдан ҳатто имконин,
Уринган ҳаётни
ўзгартиришга.

Ўзгартириш қийин.
Ёшдир, қаридир,
Энг аввал, кам ҳолда ўзгарар одам.
Кўшга сайрама, денг
сайрар барибир,
Отга кишнама, денг, кишнайдил от ҳам.

Одам ўзгармаса,
Ўзгармаса ҳаёт,
Бўлмайди ободлик. Бўлмайди шодлик.
Эски бир қулфатга топмасдан наҳот,
Унинг ўрнин олар
янги бедодлик.

Лекин ўзгаради
одам, ҳар ҳолда,
Гап — қомилликми ё жоҳиллик томон?
Вақтида — эсланг! — бўш,
ваҳший оролда

Одам — одам бўлиб
сақлагандек жон.

Ўзгартириш керак.
Ўзгарар ҳаёт —
Бунга интиля-ю, ўзгарса одам.
Кўшга учгин, деса
боғлайди қанот,
Отга денсин, деса депсинар от ҳам.

Соат чиқиллайди.
Чиқиллар соат,
Кўкларда ин курган қушлардек
тик-тик.

Соат бу сас гўё буюк бир оят,
Одамлар англамай кетган бир қўшиқ.

Соат чиқиллайди.
Чиқиллар соат,
Сўнги дам ёмғирдек томчилаб
чик-чик.

Хе, боғинга
булбул!

Курбон аканинг ҳикоясини тинг-
лаб, манзилга етганимизни ҳам
сезмай қолдимиз. Эшик оғзида ку-
тиб олувчиларни кўриб, кўнглим
кўтарилди. Амаким, акам, укалар-
им... Уларнинг сафида маҳалла
оқсоқолини кўриб бироз ажаблан-
дим, йўл-йўлақай киргандир-да,
деб унча парво қилмадим.
Ўтириш яримламай, оқсоқол
мени четга тортиди.
— Чинорни кесмоқчи эдик, Мух-
тор ака сендан рухсат сўраш керак-

лигини айтиди, — деди чинор томон-
га ишора қилиб. — Масжиднинг по-
лига тахта қилишмоқчи...

Мен ҳамон Курбон ака ҳикоя-
сининг таъсирида эдим.
— Кесаверинглар! — дедим алам
билан.
— Биздан яшириқча нима гаплар
булгяпти? — ҳазил аралаш оҳангда
сўради Курбон ака амаким билан
сўзлашганча бизга ақинлашаркан.
— Бунинг дадаси раҳматли, —
амаким тушунтира кетди, — қабри-
стон атрофига Андиқондан янги беш
юз тул чинор олиб келиб эктирган-
ди. Азбаройи қабристонини обод
қилиш учун. Чинорлар буюм бўлган,
масжид курамаз дейишиб, маҳал-
ла эҳтиёжи учун кесиб иштигаб
юборишди. Дадасинда отам эккан
қайрағоч, япроқлари қўшиқ айтиди.
Бу йил баҳорда борсам, қайра-
ғочнинг остидан янги ниҳоллар
ўсиб чиқибди! Етти донга! Биттаси-
ни сенга бераман — отам эккан
қайрағоч Фарғонада ҳам кўкарсин!

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
норни кесинишди, эртага отанг
қурган иморатни портлатишди,
индинга отанг ётган қабрини ко-
лаштиришни бошлашди! Қараб-
санки, отангдан ном-нишон йўқ!
Сигаретни чўқур-чўқур тортидим,
аммо Курбон аканинг кўзига қарол-
мадим.
Ака поли чала-чулла артилиб,
деворда осилган гилам олинми,
ерга солиниб, устига уч-тўртта
кўрпача ташланган — биз меҳмон-

айтидеса, отасининг қайрағочни
бор Курбон чинорий айтиди денглар!
Биров бир сўз демади.
— Чинорни кесаверинглар
дейсан! — ака менга яна юзлан-
ди. — Отангининг қўли теккан чи-
норни-я! Ўртим дейсан, ватан-
парварлик деб кўкгагинга ура-
сан, кесаверинглар эмиш! Сен
томошабин бўлиб тураверсан!
Тўрт юз тўқсон тўққизтаси ке-
силиб кетибди, сен қараб тура-
вердингми, қанақа ўғилсан ўзи?
Бундай бузғунчилар, бугун чи-
нор

